

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

సేతాబ్ గంజ్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్

వరెస్

ది కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్ కమ్ టాక్స్ సెంట్రల్, కలకత్తా.

[జె.ఎల్. కపూర్, M. హిదయతుల్లా మరియు J.C. షా, న్యాయమూర్తులు.]

1960

నవంబర్

17

ఆదాయపు పన్ను - అనేక కార్యకలాపాలను కలిగి ఉన్న కంపెనీ - ఒకదానిలో నష్టాన్ని నిర్ణయించడం, మరొకదానిలో లాభాలపై క్లెయిమ్ చేయవచ్చు - కార్యకలాపాలు ఒక వ్యాపారం లేదా ప్రత్యేక వ్యాపారాలను కలిగి ఉన్నాయా - చట్టం మరియు వాస్తవం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న - భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922, (II/1922) సెక్షన్లు 24(2), 66(2).

వివిధ వెంచర్లను కలిగి ఉన్న అప్పీలుదారు కంపెనీ , ఒక వెంచర్ యొక్క లాభాలకు వ్యతిరేకంగా దాని మరొక వెంచర్ యొక్క నష్టాలను తిరిగి సంవత్సరాల నుండి ముందుకు తీసుకు వచ్చినట్లు పేర్కొంది , నష్టాలు అదే వ్యాపారం మరియు సెక్షన్ 24(2) భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం వర్తింపజేయబడింది. ట్రిబ్యూనల్ అప్పీలుదారుల వాదనను తిరస్కరించింది మరియు సెక్షన్ 24(2) దరఖాస్తు కోసం కంపెనీ యొక్క వివిధ కార్యకలాపాలు ఒకే వ్యాపారంగా ఎందుకు భావించలేదో కారణాలను చెప్పింది.

ట్రిబ్యూనల్ ఆర్డర్ నుండి ఉత్పన్నమయ్యే చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్నలపై హైకోర్టుకు సూచన చేయాలని కంపెనీ ట్రిబ్యూనల్ ను కోరింది. ట్రిబ్యూనల్ సూచన చేయడానికి నిరాకరించింది. ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) కింద కంపెనీ కలకత్తా హైకోర్టును ఆశ్రయించింది , ఒక కేసును తెలియజేయడానికి ట్రిబ్యూనల్ ను పిలుస్తుంది , అయితే దరఖాస్తు సారాంశంగా కొట్టివేయబడింది. ఆదాయపు పన్ను అప్పీలేట్ ట్రిబ్యూనల్ నిర్ణయాన్ని మరియు కలకత్తా హైకోర్టు ఆదేశాన్ని కూడా వ్యతిరేకిస్తూ కంపెనీ స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించింది.

ఒక వ్యక్తి లేదా ఒక సంస్థ నిర్వహించే వివిధ వెంచర్లు ఒకే వ్యాపారాన్ని ఏర్పరుస్తాయా అనే ప్రశ్న చట్టం మరియు వాస్తవాల మిశ్రమ ప్రశ్న అని పేర్కొంది. **స్కేల్స్ V. జార్జ్ థాంప్సన్ & కంపెనీ లిమిటెడ్**లో నిర్దేశించబడిన వెంచర్లను ఆలింగనం చేసుకోవడం , ఏదైనా ఇంటర్ కనెక్ట్ , ఏదైనా ఇంటర్ లేసింగ్, ఏదైనా ఇంటర్ డిపెండెన్స్, ఏదైనా ఐక్యత ఉందా అని కనుగొనడం సూత్రం. ఒక నిర్దిష్ట

వ్యాపారం ప్రత్యేక వ్యాపారాలతో కూడి ఉంటుంది మరియు ఒక వ్యాపారం కాదు అని చట్టపరమైన అనుమితిని గీయడానికి ముందు ఈ సూత్రాలను వాస్తవాలకు వర్తింపజేయాలి. అంతిమ ముగింపు అనేది నిరూపించబడిన వాస్తవాల నుండి చట్టపరమైన అనుమితి మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) యొక్క దరఖాస్తుపై ఆధారపడిన మిశ్రమ చట్టం మరియు వాస్తవం.

తక్షణ కేసులో ఒక చట్టం యొక్క ప్రశ్న తలెత్తింది , దానిపై హైకోర్టు కేసు యొక్క ప్రకటనను కోరవలసి ఉంటుంది. చట్టం యొక్క ప్రశ్న ఏమిటంటే, “కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై, కంపెనీ యొక్క వ్యాపార కార్యకలాపాలు , చక్కెర తయారీ మరియు అమ్మకం మరియు గన్నీలు , జనపనార, ఆవాల విత్తనాలు మరియు అమ్మకం మరియు కొనుగోలు , అర్థంలో అదే వ్యాపారాన్ని ఏర్పాటు చేశారా, భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922 సెక్షన్ 24(2)”.

ట్రీబ్యూనల్ నుండి కేసు యొక్క స్టేట్మెంట్ను తెప్పించాలని మరియు చట్ట ప్రకారం దాన్ని పరిష్కరించాలని హైకోర్టును ఆదేశించింది.

స్కేల్స్ V. జార్జ్ థాంప్సన్ & కంపెనీ లిమిటెడ్ (1927) 13 T.C.83, ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం.143/1958.

15 మార్చి , 1955 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ , ఆదాయపు పన్ను అప్పీలేట్ ట్రీబ్యూనల్ ఆఫ్ ఇండియా, కలకత్తాలోని I.T.A.No.4309/1954.

సివిల్ అప్పీల్ నం.144/1958.

1956లో ఆదాయపు పన్ను అంశం నెం.9లో కలకత్తా హైకోర్టు 27 ఏప్రిల్ 1956 నాటి జడ్జిమెంట్ మరియు ఆర్డర్ నుండి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్.

N.A. పాల్నివాలా (రెండు అప్పీళ్లలోనూ) మరియు B.P. మహేశ్వరి, అప్పీళ్ల తరపు

కె.ఎన్. రాజగోపాల్ శాస్త్రి మరియు డి గుప్తా ప్రతివాదుల కోసం

1960. నవంబర్ 17. కోర్టు తీర్పు వెలువరించింది

హిదయతుల్లా, న్యాయమూర్తి. — ఇవి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా రెండు ఏకీకృత అప్పీళ్లు.
మొదటిది మార్చి 15 , 1955 నాటి ఆదాయపు పన్ను అప్పీలేట్ ట్రీబ్యూనల్ , కలకత్తా బెంచ్ యొక్క

ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా నిర్దేశించబడింది , మరియు మరొకటి , ఏప్రిల్ 27 , 1956 నాటి కలకత్తా హైకోర్టు ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా , భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) కింద కేసు యొక్క ప్రకటనను అడగడానికి నిరాకరించింది.

వాస్తవాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి: సెతాబ్ గంజ్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్ , అప్పీలుదారు. ఈ కంపెనీ 1934లో స్థాపించబడింది మరియు ధృవీకరించబడిన కొన్ని చక్కెర మిల్లులను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి స్థాపించబడింది. కంపెనీ స్థాపించబడిన వస్తువులలో జనపనార , గన్నీలు, నూనె గింజలు మొదలైనవాటిలో కొనుగోలుదారులు , విక్రేతలు మరియు డీలర్ల వ్యాపారం ఉంది. మొదటి కొన్ని సంవత్సరాలు, కంపెనీ కేవలం చక్కెర తయారీ మరియు విక్రయాల వ్యాపారాన్ని నిర్వహించింది. ఆగస్ట్ 31 , 1945తో ముగిసిన అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో , కంపెనీ గన్నీస్ లో కొన్ని లావాదేవీలు జరిపి లాభాలను ఆర్జించింది. ఆగస్టు 31, 1946తో ముగిసిన తదుపరి అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో , కంపెనీ గన్నీలు మరియు జనపనారలో లావాదేవీలలో కూడా లాభాలను ఆర్జించింది. ఆగస్ట్ 31 , 1947తో ముగిసిన అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో (సంబంధిత మదింపు సంవత్సరం 1948-49) , కంపెనీ ఆవాలు , గన్నీలు మరియు హెస్సియాన్ (hessian) లో వ్యాపారం చేసి లాభాలను ఆర్జించింది. ఈ అసెస్మెంట్ సంవత్సరం తర్వాత , కంపెనీ చక్కెర తయారీ మరియు అమ్మకం మినహా మరే ఇతర వ్యాపారాన్ని నిలిపివేసింది.

ఆగస్ట్ 31 , 1947తో ముగిసే అకౌంటింగ్ సంవత్సరానికి సంబంధించి 1948-49 అసెస్మెంట్ సంవత్సరం గురించి మేము ఆందోళన చెందుతున్నాము. ఆ ఏడాది గన్నీలు , ఆవాలు, జనపనార విక్రయాల ద్వారా వచ్చిన లాభాలు రూ.6 ,14,018. ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్ లో ఉన్న భూభాగంలో కొనుగోళ్లు లేదా అమ్మకాల ద్వారా కొంత వ్యాపారం జరిగింది. అదే అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో చక్కెర వ్యాపారంలో రూ.2 ,09,306 నష్టం వచ్చింది. చక్కెర వ్యాపారంలో నష్టం ఇతర వ్యాపారాల లాభాలకు వ్యతిరేకంగా సెట్ చేయబడింది మరియు ఆదాయపు పన్ను అధికారి తన ఆర్డర్ ద్వారా కంపెనీకి రూ.4 ,04,712 ఆదాయంపై అంచనా వేశారు. కంపెనీ పంచదారలో దాని వ్యాపారంలో వెనుకబడిన సంవత్సరాలలో ఈ లాభం , వ్యాపార నష్టాలు రూ.13 ,43,069కి వ్యతిరేకంగా ప్రారంభించినట్లు పేర్కొంది , ఇది మునుపటి సంవత్సరం నుండి ముందుకు తీసుకురాబడింది. కంపెనీ యొక్క వాదన ఏమిటంటే , ఈ నష్టాలు ఒకే వ్యాపారంలో ఉన్నాయని మరియు భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) వర్తింపజేయబడింది. ఈ వాదన ఆమోదించబడలేదు. అప్పీలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ కు అప్పీల్ చేయడంపై , కంపెనీ యొక్క వాదన

అంగీకరించబడింది. ఆదాయపు పన్ను కమీషనర్ ఆదాయపు పన్ను అప్పిలేట్ ట్రిబ్యూనల్ (కలకత్తా బెంచ్) ముందు అప్పీల్ కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు, అది అనుమతించబడింది. ట్రిబ్యూనల్ సెక్షన్ 24(2) దరఖాస్తు కోసం కంపెనీ యొక్క వివిధ కార్యకలాపాలను ఒకే వ్యాపారంగా ఎందుకు భావించలేదో కారణాలను ఇచ్చింది.

ట్రిబ్యూనల్ ఉత్తర్వు నుండి ఉత్పన్నమైన నాలుగు చట్ట ప్రశ్నలపై హైకోర్టుకు సూచన చేయాలని కంపెనీ ట్రిబ్యూనల్ ను కోరింది. ట్రిబ్యూనల్ సూచన చేయడానికి నిరాకరించింది. నాలుగు ప్రశ్నలపై కేసును తెలియజేయడానికి ట్రిబ్యూనల్ ను పిలవడం కోసం చట్టంలోని సెక్షన్ 66(2) ప్రకారం కంపెనీ తదుపరి హైకోర్టును ఆశ్రయించింది, అయితే దాని దరఖాస్తు సారాంశంగా కొట్టివేయబడింది. అప్పిలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ నిర్ణయాన్ని రద్దు చేస్తూ ట్రిబ్యూనల్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వుపై మరియు కేసు ప్రకటన కోసం పిలవడానికి నిరాకరించిన హైకోర్టు ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా కంపెనీ ఇప్పుడు ప్రత్యేక సెలవుతో అప్పీల్ చేసింది.

సెటిల్ చేసిన పరీక్షల దరఖాస్తుపై, ఒక వ్యక్తి లేదా కంపెనీ నిర్వహించే వివిధ వెంచర్లు ఒకే వ్యాపారాన్ని ఏర్పరుస్తాయా అనే ప్రశ్న చట్టం మరియు వాస్తవం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న. వివిధ వెంచర్లు వేర్వేరు వ్యాపారాలను ఏర్పరుస్తాయని లేదా కలిసి చూసినట్లయితే, అదే వ్యాపారాన్ని ఏర్పరుచుకున్నట్లు చెప్పవచ్చనే వాస్తవాలపై చట్టపరమైన అనుమితిని పొందవచ్చో లేదో నిర్ధారించడానికి కొన్ని సూత్రాలు వర్తించబడతాయి. ఈ సూత్రాలను **రౌలట్, J స్కేల్స్ V. జార్జ్ థాంప్సన్ & కంపెనీ లిమిటెడ్** (1927) 13 T.C. 83, 89లో పేర్కొన్నారు. న్యాయమూర్తి గమనించారు:

".....అసలు ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఏదైనా పరస్పర అనుసంధానం, ఏదైనా ఇంటర్లేసింగ్, ఏదైనా ఇంటర్-డిపెండెన్స్, ఏదైనా ఐక్యత ఆ రెండు వ్యాపారాలను స్వీకరించింది."

జడ్జి కూడా చూడవలసింది ఏమిటంటే, వేర్వేరు వెంచర్లు చాలా పరస్పరం అనుసంధానించబడి, వాటిని ఒకే వ్యాపారంగా మార్చడానికి ఒకదానికొకటి ముడిపడి ఉన్నాయా అని కూడా గమనించారు. ఈ సూత్రాలను వాస్తవాలకు వర్తింపజేయాలి, ఒక నిర్దిష్ట వ్యాపారం ప్రత్యేక వ్యాపారాలతో కూడి ఉందని మరియు ఇది ఒక వ్యాపారం కాదని చట్టపరమైన అనుమితిని గీయడానికి ముందు. నిస్సందేహంగా, వాస్తవం యొక్క అన్వేషణలు ఇమిడి ఉన్నాయి, ఎందుకంటే వ్యాపారం యొక్క ఐక్యతపై ఆధారపడిన వివిధ విషయాలను పరిశోధించవలసి ఉంటుంది, అంటే నియంత్రణ మరియు

నిర్వహణ యొక్క ఐక్యత , అదే ఏజెన్సీ ద్వారా వ్యాపారం యొక్క ప్రవర్తన , వ్యాపారాల మధ్య సంబంధాలు, ఒకే మూలధనం యొక్క ఉపాధి , సాధారణ ఖాతా పుస్తకాల నిర్వహణ , వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడానికి ఒకే సిబ్బందిని నియమించడం, విభిన్న లావాదేవీల స్వభావం, మరొకదాని ఆకృతిని ప్రభావితం చేయకుండా ఒకటి మూసివేయబడే అవకాశం మరియు మొదలైనవి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, నిజమైన వాస్తవాలు గుర్తించబడినప్పుడు , అంతిమ ముగింపు అనేది నిరూపితమైన వాస్తవాల నుండి చట్టపరమైన అనుమితి మరియు ఇది మిశ్రమ చట్టం మరియు వాస్తవంలో ఒకటి , ఇది చట్టంలోని సెక్షన్ 24(2) యొక్క దరఖాస్తుపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మా అభిప్రాయం ప్రకారం , ఈ కేసులో చట్టం యొక్క ప్రశ్న తలెత్తింది , దానిపై హైకోర్టు కేసు యొక్క ప్రకటనను కోరవలసి ఉంటుంది. చట్టం యొక్క ఆ ప్రశ్న:

"కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై , కంపెనీ యొక్క వ్యాపార కార్యకలాపాలు తెలివిగా, చక్కెర తయారీ మరియు అమ్మకం మరియు గన్నీస్ , జనపనార, ఆవపిండిల అమ్మకం మరియు కొనుగోలు వంటివి సెక్షన్ 24(2) యొక్క అర్థంలో అదే వ్యాపారాన్ని ఏర్పాటు చేశాయి. భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టం, 1922?

మేము తదనుగుణంగా 1958 యొక్క సివిల్ అప్పీల్ నెం.144ని ఖర్చులతో అనుమతిస్తాము మరియు ఈ ప్రశ్నపై ట్రిబ్యూనల్ నుండి కేసు యొక్క స్టేట్ మెంట్ కోసం పిలవమని మరియు చట్టం ప్రకారం దాన్ని పరిష్కరించమని హైకోర్టును నిర్దేశిస్తాము.

ట్రిబ్యూనల్ ఉత్తర్వును ప్రశ్నించే 1958 సివిల్ అప్పీల్ నెం.143కి సంబంధించి , మేము ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయనప్పటికీ , కేసు పరిస్థితులలో ట్రిబ్యూనల్ యొక్క ఆదేశాన్ని చూపించడానికి డిపార్ట్ మెంట్ తరపు న్యాయవాది ప్రయత్నించారని మేము పేర్కొనవచ్చు. సరైనది, మరియు ట్రిబ్యూనల్ ఇచ్చిన నిర్ణయం తప్ప మరే ఇతర నిర్ణయం సాధ్యం కాదు. అప్పిలేట్ అసిస్టెంట్ కమీషనర్ ట్రిబ్యూనల్ కు విరుద్ధంగా అనుమితిని రూపొందించిన దృష్ట్యా , చట్టపరమైన అనుమితి ఒక్కటే అని చెప్పలేము. అయితే, మేము ఏ విధంగానూ ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయము , ఎందుకంటే ఈ కేసులో చట్టం యొక్క ప్రశ్న తలెత్తినది మేము సంతృప్తి చెందాము మరియు అందువల్ల, ఇతర అప్పీల్ ను అనుమతించాము , ట్రిబ్యూనల్ ద్వారా కేసు యొక్క ప్రకటనపై మొదటి సందర్భంలో హైకోర్టు ఈ విషయాన్ని పరిశీలించవచ్చు.

1958 యొక్క సివిల్ అప్పీల్ నం.143 , కాబట్టి, డిస్మిస్ చేయబడుతుంది, కానీ ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఆర్డర్ లేకుండా ఉంటుంది.

సి.ఎ.నం.144/1958 అనుమతించబడింది.

సి.ఎ.నం.143/1958 తొలగించబడింది.